1878. X. évfolyam. 202. szám. Csütörtök, október 17.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECZEN

— **Meghivás.** A debreczeni függetlenségi párt III-ik választó-kerülete folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a „függetlenségi kör“ helyiségében **közgyülést** tart. Melyre a párt t. tagjai tiszteletlel meghivatnak. Tárgy: országgyülési képviselőjelölt ajánlatba hozása.

Debreczen, 1878. október 14.

Az elnökség.

Debreczen, okt. 17.

(P.) Az országgyülés összeülésének közeledtével naponként jobban szorul a láthatár ugy a pénzügyek terén, mint az okkupaczionalis eszmék világában. Az már tudva van, hogy az idei deficzit 70, a jövő évi rendes deficzit pedig 40 millió forint. Ezenkivül a jövő évi occupationalis költségekre 60 millioról beszélnek, mely azonban ki fogja magát nőni 100 millióra. Ez utóbbi összegből jut reánk 31 millió és 400 ezer forint, mely is a rendes deficzithez adatván, lesz együtt 71 millió és 400 ezer frt, mely holmi aprólékos költségekkel 73 millió forintot fog kiadni. Ugy de a pénzmüveletek, előlegezés, hitel, póthitel, az arany agiót fel fogják szöktetni, — azonkivül lesznek a monarchia érdekeinek megvédésére tulkiadások, s igy az összes deficzit felrug 80 millió forintra.

E számok egyátalában nem tulzottak s a következés megfogja mutatni, hogy még ez összeg sem leend elég s nem nagy képzelő tehetség kell hozzá a ki a mi államgazdászatunkat ismeri, hogy belássa, miszerint utólagos jóváhagyás reményében az összeg megüti a kerekszám száz milliót.

Más oldalról a bosnyák harcztéri áldozatok, a pusztulás, mely a csendes hajlékokat feldulta, az özvegyek és árvák jajszava, mely e haza téreit betölti, fenyegetve hatnak el ez iszonyu szerencsétlenség tervezőihez, s a nehéz számadás órája közeledvén, szorongva kapkodnak mentő szál után, s félelem tölti el keblüket, ha látják, hogy a nép készül szavát felemelni, hogy lesujtsa vele a kegyvadászokat.

Ugy vélik, hogy ha gondoskodni fognak villámháritóról, majd kevésbé fogja őket sujtani az itélet, melynek ugyan minden szigora sem volna elég megbüntetni e nemzet pusztitó politikát.

Hirszerint Andrássy gróf, — hogy szorult helyzetén könnyitsen, — azt hozta javaslatba, miszerint 110 ezer ember vonassék ki Boszniából, s igy csak mintegy 70 ezer ember maradt volna a még le sem vert tartományban. Hanem e javaslatára aztán azt mondta Philippovics, hogy „nye krics“, nem adhat többet vissza mint $4^1/_2$ hadtestet, vagyis a müködő haderőnek felét; és a felség ennek adott igazat, mert nagyon lehet tőle tartani, hogy erős reduktiók azt eredményezhetik, miszerint a bosnyák vadharcz ujra fellobban s a meggyengitett csapatokat végveszedelembe ejti.

Andrássy az ő általa tervezett reduktió folytán előállandott megtakaritást naponként 120 ezer forintra teszi, ebből aztán ki lehet számitani, hogy az összes költség mennyire rughat.

Az oly fennen hirdetett bosnyák reformokról pedig bölcsen hallgat a krónika. Közigazgatás szervezésére, adóügy rendezésére a szegény bosnyák nép mind hiába vár, mig a pusztitás müve befejezve nincs, erre nem jut idő.

Miután pedig Tisza Kálmán nymbusa nem elegendő többé arra, hogy a szavazógép hangulatát az engedelmesség jármában megtarthassa, s nagyon is alapos lehet a félelem, miszerint az összeülendő országgyülésen a pártalakulások nem kedvezően ütnek ki a bosnyák politikára, — a mit évek óta nem tett, leszáll magas polczáról Andrássy, s a szabadelvü körben megjelenvén, igyekszik összetákolni a párfegyelem megrongyolt szálait.

Viszonyainkra ezek mind igen jellemző körülmények s a tanuság mit belőlük merithetünk az, hogy mig oda fent az Andrássy szavára már mentül kevesebbet adnak, addig ide lennt Tisza Kálmánnak, e kopott nagyságra van szüksége, hogy miniszteri székét megmenthesse.

Természetesen mi egyáltalában nem hisszük azt, hogy minden kapaczitatió daczára legyen többség, mely e silány politikát — szavazatával támogatni képes legyen, nem hisszük, hogy a Tisza-kormány bukása be ne következzék még akkor is, ha — a mit szintén nem hiszünk — Tisza Kálmán kifejtené a valódi okokat, melyek e gyászos politika követésére rábirták.

Nem hisszük, hogy létezhetnek elfogadható okok, melyek igazolják a gyászt, szerencsétlenséget mit e hazában szétárasztott, — igazolják a rombolást, melyet egy oly nemzet hajlékában követtünk el, mely nekünk sem nem ártott, sem pedig ártani nem akart.

Nehéz számadása van a nemzetnek a Tisza-kormánnyal. A mérték betelt, s csak egy csöppre van szükség, hogy kicsorduljon.

Hiába volt a feljajdult nép intő szava, hiába volt tiltakozása. A jaj szót elnyomta az adóexekutió dobpergése, s tiltakozását gunnyal fogadta az elbizakodott gőg. Nagy várakozásban van a nemzet, szemét gonddal függeszti a Sándorutczai házra s e perczben nem hiszi, hogy volna a világon igazságosabb kivánság mint az, hogy a ki mind e nyomoruságot rajtunk elárasztotta, a ki vért, vagyont ok nélkül feláldozott — a kormány vád alá helyeztessék.

Politikai hirek.

— **A zágrábi tartománygyülés** elfogadta a királyhoz küldendő feliratot, mely többek közt azt is mondja, hogy: „Kérjük a „háromegy“ királyság egyesitését, Horvát, Szlavon s Dalmátia bekebelezését, a végvidéket és Fiumét.“ Ezt merik mondani a horvát urak! S e népből kikerülő országgyülési képviselők képezik a többséget Tisza oldalánál.

— **A vöröskönyv összeállitásán** most dolgoznak Bécsben. Tartalmazni fogja a legutóbbi diplomatiai okiratokat, az Ausztrákia és Törökország közt folytatott, s a conventióra vonatkozó tárgyalásokat.

— **A függetlenségi párt** folyó hó 17-én tartja első értekezletét.

A háboru.

(—s.) Van mit hallani a szegény magyar népnek. A hivatalos táviratok öles betükkel hirdetik a demobilizatiót, s ugy beszélnek, mintha már tökéletesen vége lenne a boszniai háborunak; pedig a csapatoknak csak egyrésze jön haza, a többi ott marad, mert Boszniát nem lehet őrizetlenül hagyni, különben az elfojtott de ki nem oltott láng, a forradalom lángja ismét megsemmisiti az eddig elért eredményeket.

Más oldalról pedig a lefegyverezésről szóló hirt nem lehet készpénz gyanánt venni, mivel egy Bécsből eredt távirat szerint a demobilizatió eddig csak terv, mely akkor fog végrehajtatni, ha a főparancsnok helyeslését adja hozzá. Csak a határon levő ezredek fognak hazabocsáttatni.

— **Andrássy gróf** már megkapta az orosz jegyzéket egy pótcongressus tartása iránt Oroszország részéről. A külügyminiszter a tervhez hozzájárulni késznek nyilatkozott.

— **Az osztrák jegyzék** Karatheodory előterjesztéseire legközelebb már át fog adatni.

Török-Horvátországból.

Szerajevó okt. 10.

Midőn a Zach- és Reinländer-dandárok Bihácsot elfoglalták, Reinländer tábornok megbizatott, hogy csapataival Török-Horvátországnak, vagyis a Krajnának az osztrák-magyar területbe szögellő darabját járja be és pacifikálja. A tábornok a dandárához tartozó 48. (Ernő főherczeg) s a 76. (Knebel) tartalékezredekkel, az első vadászzászlóaljjal, s a megfelelő hegyi tüzérséggel Bihácsból az Unna mentén, azután pedig a folyót elhagyva, keresztül-kasul vonult Csadinon át északi irányban. Előnyomulásával a Bihács bevételekor észak felé szétugrasztott felkelők folyton inkább északra szorittattak. De minden összecsapás előtt pontosan kitértek, s az előhaladásban sok bajjal küzdő dandár kezdetben utól sem érhette őket. Csak több napi menet után jutottak csapataink a lázadókkal érintkezésbe. Az elővéd a Debelyak-Brodon nagyszámu fölkelőre akadt. — Reinländer azonnal erélyesen előnyomult és sikerült neki a lázadó csapatokat a Pecsi közelében levő magaslatokon nemcsak megállitani, hanem ütközet elfogadására is kényszeriteni. A helyzet ugyanis olyan volt, hogy ha a lázadók folytatják a visszavonulást, ugy a sluinglinai csapatok is megtámadhatják őket, s igy két tüz közé juthatnak. Azért a két baj közül a kisebbet választották, s a Pecsi melletti magaslatokat hamarjában jól megerősitették. Reinländer a Boszniában küzdő csapatoknál elfogadott elvhez hiven a kémszemlét azonnal támadással kötötte össze s már 6-án több hadoszloppal koncentrikus támadást intézett az ellenség főpoziczója ellen.

A lázadók a kétségbeesés bátorságával küzdöttek; nem adtak és nem fogadtak el kegyelmet. Tudták, hogy e csatától függ jövőjük. De csapataink is csodás kitartással küzdöttek s igy a harcz a legvéresebb ütközetek egyike lett. Az oroszlánrész a küzdelemben a 76. sz. Knebel- (Sopron) ezrednek jutott. A dandár vesztesége halottakban és sebesültekben több, mint 150 ember, kik nagyobbára mind a 76. ezredhez tartoznak. Két törzstiszt is megsebesült; az egyik Esz alezredes (időközben meghalt,) A nagy áldozatoknak megfelelt a siker a lázadó sereg csaknem egészen megsemmisittetett s 7-én az üldözéskor katonáink már csak apró csoportokra akadtak, melyek hamar szétüzettek. Okt. 8-án a dandár a nélkül, hogy ellenséggel találkozott volna, a horvát határ mellett levő Podzvidzbe érkezett.

Szinházi csarnok.

Mirabeau ifjusága. Szinmü 4 felvonásban, irta Langle és Deslandes, forditotta Paulay Ede. Adatett szerdán október 16.

A mi magát a darabot illeti, az fényes világot vet a XVI Lajos korában divatozó törvénykezési eljárásokra, mely egyenesen oda irányult, hogy a nagy és nemes eszmék utáni törekvés elfolytassék s a birák nem a tények, hanem személyes ambitiójukhoz képest hozzanak itéletet. De egyszersmind, tanulságul szolgál arra nézve is, hogy az önkény ugyan egy darabig üzheti veszélyes játékát szabadon, de egyszer az elnyomott igazság még is lerázza bilincseit s győzedelmesen emeli fel a zászlót, melyen a népek szabadságának napja ragyog.

Mándoky (Mirabeau Gábor gróf) szerepét gondosan tanulmányozta s a kora ifjuságában börtönre kárhoztatott, s e miatt elkeseredett, majd szerelmes de mindig üldözött ifju grófot kitünően alakitotta.

Ugyan ezt mondhatjuk Töröknéről (Sophie Mounier neje) ki a rohamosan változó szenvedélyek harczában, az önfeláldozó szerelem kitöréseiben, hü tükrét állitotta elénk a női szivben oly gyakori viharoknak s az igazi szerelemnek. Müvészi játéka többször zajos tapsokat idézett elő s határozottan megérdemelte a kitüntetést, mely többszöri kihivásban is nyilvánult.

Szatmáry Arpád (Brugnieres) igen jó rendőrbiztos volt és élénk játékával többször derültséget idézett elő.

Benedek (Gensonné ügyvéd) szerepét ezuttal helyes felfogással alakitotta s több izben részesült tapsokban.

A többi szereplők is kis szerepeiket elég precizitással adták és a középszámu közönség megelégedéssel távozott.

— **BUDAPESTI HIREK. A rendőrség** 200 darab romlott tojást kobzott el. **Szerencsétlenség.** Skhnihl János bőrtisztitó segéd, tegnap délelőtt a város melletti patakban beleket mosott, midőn egyszerre ájulás fogta el s eszméletlenül a patakba esett. — Hulláját a Rókus kórházba szállitották. **Bérkocsis harcz.** Tegnap két egyfogatu bérkocsi a balparti lánczhidfőnél összeütközött s egyik kocsi rudja a másik kocsit tetemesen megrongálta. A kocsisok szidták egymást, ostoraikkal verekedni is kezdtek. Nagy néptömeg bámészkodott a verekedők körül, végre egy rendőr közbelépett s az egyik, Paulini Antal nevü kocsist, kinek vigyázatlan hajtása okozta az egész bajt, kocsijával együtt bekisérte a főkapitánységhoz.

VIDÉK.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Érmellék, okt. hó.

Pár nap óta az idő esősre változott, a mi pedig szüretünkre nézve nem igen kedvező, mert igy borunk sokat veszit jóságából, ha bár mennyisége talán szaporodik is. Az itt ott már előlegesen megejtett szüretek igen jó eredményt mutatnak, s ha a must próbáknak lehet hitelt adni minőségre nézve is ki leszünk elégitve.

Nyüzsög a hegyeken az adóvégrehajtó, hogy nyári munkánk gyümölcsét számba vegye s ez örökké telhetetlen állampénztár javára elkaparitsa, és ez annál nehezebben esik, mert a mustnak semmi ára sincsen, s igy ha összes termésünk elvétetik sem lehet annak árából tartozásainkat fedezni.

Vételkedv egyátalában nem mutatkozik, mert azt nem lehet számba venni, ha egy-két bormérő nehány hektoliter mustot megvesz. — A nagy borkereskedő házak adnának summásabb pénzt, hanem ezek még nem mozdultak, vagy ha igen, beakarják várni az általános szüretek eredményét s ahoz képest szabják meg az árakat.

A mi beléletünket illeti, az — miután a mozgósitás szünetel, meglehetős csendes, s most hallgatjuk a hazakerült katonák elbeszéléseit a boszniai borzalmasságokról. — Épen, erőteljesen mentek el, s csonkán, bénán jöttek haza; még csak egy rosz köpenyt sem adtak reájuk, melylyel magukat s alig behegedt sebjeiket a változékony idő szeszélyei elől elfedhetnék. Hiába! a czitromot ha kifacsartuk eldobjuk, s a katonát, ha nyomorék, kezébe nem tud többé fegyvert venni, szélnek bocsátjuk s nem gondolunk vele többet, mint egy használhatatlen eszközzel.

Jött haza egy sulyos sebesült, kinek 8 napi kenyér és koszt pénzt kellett volna kifizetni s kapott 24 krt. No ennyi pénzzel aztán meggyalogolhat hazáig 3 napi járó földet.

Hanem hát nem értünk mi a magasabb politikához, igy van ez jól, a magyar ember áldoz vért és vagyont, az osztrák pedig eltékozolja azt, — ennyiből áll a közösügy.

De be kell fejeznem levelemet mert a mint az ablakon látom az adóexecutió teszi tiszteletét nálam.

Oh kedves vendég nálam szállj!

r. I.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A költő és a dajka.

Mily hasonló sorsuak,
Költő és a dajka! . . .
Mindkettőnek egyaránt
Dalra nyilik ajka.

Ez, dalol, hogy kisdedét
Igy elszenderitse;
Az, hogy alvó nemzetét
Ébredésre intse.

Kossuth Lajos
és Napoleon császár.*)

— A magyar emigrátio történetéből. —

Egy este Ihász és Pichler társaságában Pulszkyhoz mentünk, ki mellesleg emlitve ez időben a legjobb barátságban élt Kossuthtal; ott találtuk az egész Kossuth-családot, továbbá Figyelmesit nejestől és Kisst, meg egy nem emigrans magyar orvost. Mi természetesebb, minthogy a magyar ember jó vacsora után pipa füstnél politizál? Én a hallgatóság közé tartoztam, de aztán figyeltem is az eszmemenetre, s a Kossuth nyilatkozatait röviden enyniyben foglalhatom össze:

„Én nem fogom az ország sorsát haszontalan koczkáztatás által még veszélyesebbé tenni. Napoleon és Victor Emanuel jól tudják, hogy nálam nélkül Magyarországot sikeres felépés és komoly felkelésre nem birhatják; én meg vagyok győződve, hogy a magyar nép felszólitásomra ismét fegyverre kél s egy emberként áll fel szabadsága és függetlensége kivivása czéljából; hanem én garanczia nélkül nem csak egy lépést sem teszek, de meggátlom azt is, ki tenni akarna, mert bukásunk nem csak osztrák hóhérkodások ismétlését eredményezné, hanem a nemzetnek is önerejében való bizalmát és bennünk vetett reményét venné el. A garanczia pedig abból áll: kell, hogy legalább 20.000 francia magyar földre lépjen a felkeléshez szükséges pénz és fegyverrel ellátva, függetlenségüket pedig előlegesen is ismerjék el.“

Ugyanez időben Klapka Párisban Napoleon herczeggel és Turinban Cavour gróffal értekezett, azonban ezek csak a következőket igérték.- Az osztrák seregben szolgáló magyar ezredekhez emmisszariusokat küldenek Kossuthtól szerkesztett s őket általános lázadás és átszökésre serkentő kiáltványokkal; ha aztán szökevények lesznek, ezekből egy magyar legió alakittatik, melyet egy franczia vagy szárd hajóraj valahol a dalmát partokon legalkalmasabb helyeken kiszállit. némi fegyverrel és pénzbeli előleggel ellátva.

Kossuth ezen igéretekkel megelégedve nines, mindenesetre garancziát követel, mely — mint fenebb emlitém — függetlenségünk elismeréséből és a franczia zászlónak magyar földön történő tettleges engageirozásából állana. —

Minekelőtte még az előleges alap is meghatároztathatott volna már némileg egyenetlenség tört ki főnökeink között. Nevezetesen Kossuth kijelentette, hogy átlátván, miszerint a katonai fővezér s a polgári közti irigykedés egyenetlenkedés s ebből származó vész csak ugy kerülhető ki, ha mind a két hatalom egy ember kezében van öszpontositva: a fővezérséget kezéből ki nem ereszti s hir szerint Klapkát felszólitotta: akar-e az ő főparancsnoksága alatt vezérkari főnök lenni a hadügyérséggel együtt?

Klapka az ajánlatot kedvetlenül fogadta, de elvállalta, azt mondván: Én soha nem akartam ön ellenében versenyzőül fellépni, s nem hiszem, hogy valaki ezt tetteimből következtethetné, mindenekelőtte a haza ügye áll előttem.“

Az emigrációban ez időben öt tábornok volt: Vetter, Perczel, Klapka, Kmetty és Czecz. — Vettert mindenki tanult katonának, de inkább tanárnak, mint fővezérnek valóul ismerte. Perczelt a Szemeréével vetekedő hiuság, önbálványozása s nyakassága miatt senki nem szerette, sőt veszedelmes embernek tartotta; — Kmetty és Czecz rang szerint is hátrább állottak Klapkánál, de nem csak az emigráczió, hanem az általános európai közvélemény is Klapkát kitünő katonai tehetségnek ismeré, és igy a leendő függetlenségi harczban a fővezérséget mindenki neki szánta, meg lévén győződve, hogy nemcsak hogy Görgey-féle alávalóságra vetemedni képtelen, de sőt önfejüsködése s engedetlenségi hibákba is esni valamennyi tábornokaink közt legkevésbé fog. Rosz vért csinált azért annak hallása, hogy Kossuth a fővezérséget magának akarja tartani, mert Kossuth hazafiságában ugyan bizott, de fővezéri tehetségében — 10 évi szorgalmas tanulmányozása és és lángesze daczára — kételkedett mindenki.

April 30-a táján hirtelen muszka-franczia szövetségről kezdettek irkálni a lapok. Ez főnökeinket nagy zavarba hozta. Csak nem állhattunk leghalálosabb ellenségeinkkel egy zaszló alá? Azonban mily rosszul voltak a lapok értésülve, bizonyság az, hogy a muszka sereg-összpontositások hirére épen az ellenkezőről, nevezetesen osztrák-muszka szövetségről és Magyarországnak orosz seregek általi megszállásáról kezdtek ujra irkálni. Szerencsére egyikből sem lett semmi. A muszka visszaadta Ausztriának az 1854—1855-ki szivességet; Napoleonnak meg nem volt oly nagy szüksége rájok, hogy e végett a párisi béke pontjait megváltoztatni méltónak tartsa.

Vukovics urat meglátogatván, kérdezém tőle: mit csinálunk már most ha t. i. muszka-franczia szövetség lesz? s ezt felelte rá: „Legjobb a muszkával jól lenni; ha látja, hogy nem henczegünk, ő is békét hagy egy darabig.“

Valamivel e muszkahirek keletkezése előtt Pulszky összegyüjtötte a német emigrácziót, — be akarván azt is vonni az osztrák elleni müködésbe vagy legalább meggyőződni leendő magatartásuk felől. Volt aztán közöttünk, ki mély bölcsességgel, igy nyilatkozott: „Napoleon c'est la mort, mais l' Autriche c'est la damnation éternelle!“ Egyik sem kell.

Mások nem emelkedtek a bölcselkedés e magasságáig, hanem egyszerüen igy álliták fel a tételt „Ausztria német, Napoleon pedig nem német, tehát Ausztriát kell pártolni.“

Tartattak aztán nagyszerü franczia-elleneses, nagy németegységi, demokratikus, republikánus, sőt szocziálisztikus szónoklatok is; azonban tulajdonképen semmit sem határoztak, hanem nehány órai szónoklat után elmeutek sörözni azt mondván: „wass geht uns das an?“

*

A mint a háboru kétségtelenné lett, azonnal komolyabban láttak főnökeink is a müködéshez. Kossuth meghivást kapott legfelsőbb helyről a Párisba menetelre és május elsején át is ment. Mindenekelőtt a Kossut fővezérsége felől tartottak értekezletet, s igen bölcsen abban egyeztek meg, hogy hárman, ugy mint Kossuth, Teleki L. és Klapka együtt gyakorolják a főhatalmat s „honvédbizottmány“ czimet viseljenek; ezenkivül kibékültek a nehéz természetü Perczel Mórral is azon feltét alatt, hogy a hazában egy alakitandó hadsereg vezérsége igértetett neki; hátra volt a nehezebb kérdés: megállapitani Napoleonnal az alapfeltételeket.

Többször értekezletet tartottak Napoleon herczeggel Kiss Miklós ezredesnél, és a már fentebb emlitett pontok ezáltal főbbvonásaikban elfogadtatván, május 7-dikén Kossuth kivánta ezeknek maga a császár általi elfogadtatását s illetőleg szentesittetését. A herczeg — ki természetesen mindent bátyja tudtával és megbizásából tett kocsijába ülteté Kossuthot és elvitte a császárhoz. Éjfél után két óráig várlak rá és akkor ismét a herczegtől kisértetve jött vissza, ki még darabig ott maradt. Távozta után elmondá Kossuth a fogadtatás eredményét:

Napoleonnak szándéka az osztrák birodalmat megsemmisiteni és más kombinációk által helyettesiteni egy oly állam által, melynek központja Magyarország lenne. Ha a fegyverei győzedelmesek lesznek, nagybátyja példájára felhivandja a magyar nemzetet, hogy válasszon magának akár valamely más uralkodóházból, akár bennszülött királyt. Kossuth a kivitelre 60.000 franczianak magyar földre kiszállitását s kezdeményezését jelölé a czél elérése egyedül biztos eszközének; de Napoleon aggodalmát fejezé ki a német szövetség és Anglia magatartására nézve. A németeket még tán lehetne, ugymond elhallgattatni az osztrák-német tartományok odaigérésével; de félek az angoloktól, hogy felhasználják ürügyül oly roppant költség- és fáradtsággal előteremtett tengeri erőm megtámadása és megsemmisitésére. Kossuth erre felvilágositá, hogy Magyarország felkelhetése e nélkül teljes lehetetlen és igy végre engedett Napoleon s megigért nem ugyan 60, de 20.000-nyi segédhadat Napoleon hg vezetése alatt. Felszólitá egyuttal Kossuthot, hogy menjen vissza Angliába és fejtse ki minden erélyét s ékesszólását az angolok be nem avatkozásának kivitelére. A szökevényekből állitandó sereg szervezése, fizetése, fegyverzése és szállitására vonatkozó feltételek megállapitására utasitá szárdiniai követét, hogy a magyar triumvirátust az olasz kormánynyal egyenes összeköttetésbe tegye.

Ezek azon feltételek, melyeket mindnyájunkkal, kik hazánk függetlensége kivivására ujra fegyverbe állni ajánlkoztunk, a Kossuth környezetéből közöltek.

*) Részlet „A magyar emigrátio a keleten“ czimü s a „P. N.“ tárczájában megjelenő müből.

— **VIDÉKI HIREK. Veszett eb** mart meg egy szegény asszonyt Diószegen. **Az idei ősz** enyhe volta mellett tanuskodik, hogy a Dráva melletti hegyek közt a szamócza másodszor is gyümölcsöt hozott. **Pozsonyba** 206 beteg katona érkezett. **Halálos itélet**. Pozsonyban közelebb fognak felakasztani egy Gyurgyevics nevü embert, ki rablógyilkosság miatt itéltetett halálra.

UJDONSÁGOK.

* **Esküvő**. Tegnap esküdtek egymásnak örök hüséget H. Szoboszlón Vadon Sándor helybeli ifjú ügyvéd és Kovács Erzsike kisasszony, Kovács Miklós nyug. kir. törvényszéki elnök kedves leánya. Násznagyok voltak Szücs István Debreczenből és dr. Csorba Lajos H.-Szoboszlóról; vőfélyek Komlóssy Dezső tszki biró és Hódy Gyula ügyvéd helyből. — Nyoszolyóleányok Foghtüy Ida és Béressy Ilona kisasszonyok. Kisérje boldogság az ifju pár frigyét!

* **Hangverseny**. Jövő november hó 8-án Steinacker Sándor és Hitessy Lajos urak a mozgósitottak családjai felsegélésére hangversenyt fognak a „Korona“ vendéglő termében rendezni. A közreműködő hölgyek és urak neveit legközelebb adjuk. Azonban legyen szabad ezuttal hölgyeinknek azon jóakaratu figyelmeztetéssel szolgálnunk, miszerint — noha a hangverseny tánczczal lesz egybekötve — a ruházatnál lehetőleg mellőzzék a fényüzést. Más körülmények között is, de különösen mai napság, midőn anyagi viszonyaink szük korlátok közé szoritvák, — jól esik a szemlélőknek látni, hogy a magyar hölgyek tudnak egyszerű ruhában éppen ugy mulatni, mint a drága öltözékben, mely csak addig csillog, mig a lámpafény tart, s reggelre már foszlánnyá vált.

* **Tepest** küldöttek szerkesztőségünkhöz sebesültjeink részére Sárközy Juliska kisasszony, Kaderasz Gáborné és Zöld Józsefné. Fogadják köszönetünket.

* **Színházi hirek**. Kilányi opera énekes megvált a debreczeni színészegyesülettől. — Uj szindarabok fognak már legközelebb színrekerülni; ezek közül fölemlitjük: „Az ellenállhatatlan“ czimü 400 aranyat nyert vigjátékot Csiky Gergelytől; „Aszalai uram leányai“ czimü drámát, s a „Kis doktor“ czimü operettet, Lecoq-tól.

* **József főherczeg Ujvidéken**. József fhg. e hó 6-án a zimonyi hajóval Ujvidékre érkezett. A hajóállomásnál az ujvidéki és a péterváradi honvédség törzstisztjei s Ujvidék városának tanácsosai fogadták. A polgármester üdvözlő beszéde után, melyre József főherczeg magyarul válaszolt, a magas vendég a „Koszoru“ nevü vendéglőbe szállt, a hol kevéssel megérkezte után az ujvidéki szerb püspök és a karlóczai patriarcha tisztelgett. Délután a főherczeg a sétatér padjain telepedett le kiséröivel és ekkor egy mulatságas epizod fordult elő. Ily jelenet után, minő ekkor az ujvidéki közönség előtt történt — irja az „Ujvidék“ — nem lehet csodálni, hogy József főherczeget szeretik, s Magyarország legnépszerübb emberének tartják. A Dunapart felől sebes ügetéssel, vidámon ficzkándozva egy kóbor gazdátlan ló közeledett a sétatér felé; s később a neki szilajodott lovat sikerült egy suhancznak elfogni. Az egész esemény magára vonta a főherczeg figyelmét, annál inkább, mert egy biczegő egyén közeledett a megfogott ló felé, mely ez egyént — mint káromkodásából kitünt — ledobta volt. Éktelen káromkodás között ujolag föl akart ülni táltosára, de nem birt: sokáig erőködött s ekkor a főherczeg mosolyogva közeledett a lovas felé, hogy fölemelje. Kinyujtá karját a segitségre, de akkor előugrott környezetéből egy főhadnagy s a biczegőt föltolta a lóra. Képzelhetni, mennyire álmélkodott a szegény ördög, midőn a főherczeget látta segitségére közeledni. —

* **A városi hatósághoz** a mozgósitott helybeli katonák javára eddig befolyt összes adakozásokból segélyezve lett ez ideig 77 család 809 frt 50 krral.

* **Postaügy**. Értesitem a t. közönséget, hogy kisváradtuczán Tóth Sándor kereskedő ur üzletében levéljegy árulás és levélgyüjtő szekrény állittassék fel; a gyüjtőszekrényből a levelezések d. e. 11, d. u. 2. és este 8. órakor fognak a pályaudvari postahivatal által kiszedetni. Debreczen, 1878, október hó 16-án a m. kir. postahivatal főnöke Mayer.

* **Baleset**. Egy szegény asszony ma délelőtt csapó-utczán hirtelen lerogyott, s eszméletlen állapotban kellet elszállitani a helyszinéről.

* **Nem is gondolta** az a menyecske, ki egyedül ment Szegedre póttartalékos férje látogatására, hogy onnét családostul távozzék. Az épen jó reményben levő asszony ugyanis éjjel egy egészséges fiugyermeket szült. Másnap reggel pedig férje jelent meg előtte, kit váratlanul elbocsátottak a katonaságtól. — E szerint az egyedül ment látogató családostul távozott hazafelé.

* **Andrássy Tiszadobon**. Tudvalevő, hogy Andrássy gróf közelebb Tiszadobra utazott. Ez alkalomból a „Független Hirlap“ azon sikerült élczet koczkáztatja, mikép nem bánná, ha már legközelebb Andrássy-Tisza dobra kerülne.

* „**Eltüntek.**“ Eddig általánosan azon hiedelem van elterjedve, hogy azon katonák, kik a hivatalos veszteségi kimutatásokban mint „eltüntek“ vannak megjelölve, holtaknak tekintendők. A kórházakban összeállitott kimutatások a sebesültekről az egyes veszteségi kimutatások azonban — mint a „B. C.“ irja — azt mutatják, hogy több „eltünt“ katona később mint nehéz, vagy könnyü sebesült az egyik vagy másik kórházban előfordul, — sőt néhány a veszteségi kimutatásokban holtnak jelzett katona később a sebesültek közt volt fölsorolva. Ezek száma ugyan nem nagy, de mégis tekintetbe veendő és sok család visszanyerheti még holtnak hitt tagját.

* **Az élet Szerajevóban** az occupátió után sem igen kellemes. Az élelmiszerek ára mesés irányban felszökött, s a magán üzérek a katonaságot s a közönséget szemérmetlenül foszogatják.

* **Futás zsákban**. A sport e különös nemét is gyakorolják Gödöllőn. Versenyzők voltak az e hó 12-ki futáson a király kis szeregsene és három vadász. Mindenik igyekezett először jutni a kitüzött czélhoz. Persze, a zsákban szinte lehetetlen a futás, s a versenyzők inkább ugráltak s bukfenczeket hánytak, annyira, hogy Valéria főherczegnő szinte könyezett a nevetés miatt. Hogy pedig a verseny ne legyen sikverseny, akadály is volt a pályán egy köteg zsup alakjában, a mit át kellett ugorni. — A verseny végével Valéria főherczegnő három-három ezüst tallért tüzött a futók mellére.

* **A „Magyar Lexikon“** 11-ik és 12-ik füzete megjelent s beküldetett hozzánk.

* **Azon horvát henczegést**, hogy a boszniai occupatióban a horvát ezredek viselték a nagyobb fáradalmakat, még Philippovics sem hiszi el, mutatja ezt az, hogy az általa kioszani rendelt 620 db érem kizárólag magyar ezredek legénysége közt osztatott ki. Legtöbb érem osztatott a pécsi 7-ik, a szegedi 52-ik és a debreczeni 39 ezred legénysége közt.

* **Vadászati sport Boszniában**. Egy tiszt a boszniai okkupáczionális hadseregből, az ottani vadászati viszonyokat a következő módon irja le: „Más viszonyok közt a Boszniában való rövidebb tartózkodást, szenvedélyes vadászra nézve, kiválóan kellemesnek találnám. — Bár hol tanyáztunk, fürj és fogoly számos csapatban mutatkozott. Ugy látszik, az erdei szalonka költési ideje alatt is itt tartózkodik. Egy jó módu idevaló görög azt beszélé nekem, hogy a mult őszön egy angol sport barát társaságában egy napon 60 erdei szalonkát lőttek. A Boszna folyó mentén számtalan a vadrucza. Egy napon, midőn egy pasának nyaralóját fegyverek miatt kutattuk át, — négy lábu kisérőm, — Sedan vizslám egész sereg vizi szalonkát állott. Mi a nyulakat illeti, azok is számtalan mennyiségben vannak. — Itteni táborozási helyemtől másfél órányira fekvő erdős hegyoldalak, a szó szoros értelmében özvadtól hemzsegnek, s a nem távol ős tölgyerdőben sok medve tartózkodik. Azonban a vadászatnak legérdekesebb különlegességét a vad galambok nagy rajai képezik, melyek néha egy-egy mezöt boritanak el. Gyakran igen szép sas fajokat is láttam, melyek csatározások után 20—30 számban is mutatkoznak a csata hely fölött. Csak az a baj, hogy se idöm; se kedvem a vadászatra nem volt.

— **Telegdy** gőzfürdőjében a kazán ujra kitisztittatván, holnaptól kezdve a fürdő ismét átadatik a közönség használatának.

— **Véres boszut** állott tegnap Bécsben Priborszky Lajos festőn barátja Hartmann festőgyári munkás, mivel ez csalónak és szédelgőnek nevezte őt. Tegnap délelőtt egy vendéglőben együtt villásreggeliztek. Evés közben Hartmann igy szólt társához: „Te szédelgőnek és csalónak neveztél engem, azért én egy revolvert vettem hogy agyonlőjjelek.“ E szavak után egy revolvert mutatott barátjának, ki egész hidegvérrel mondá: „Nos, hát lőjj le!“ Hartmann nem habozott sokáig s kétszer egymásután rálőtt barátjára. Az első golyó egy gombon megakadva félrecsuszott, a második azonban mélyen befuródott a szerencsétlennek baloldalába. Hartmann, még mielőtt a vendégek megakadályozhatták volna kirohant a vendéglőből és egyenesen a rendőrséghez ment, hol magát feladta. Priborszky sebét az orvosok halálosnak mondják.

LEGUJABB.

— **Bécs**, okt. 16. Reinländer vezérőrnagy táviratozza tegnapi kelettel Zavaljeből, hogy az okt. 6. és 7-iki ütközetek alatt a felkelők 500 embert vesztettek s e környéken a béke helyreállott. A lakosok visszatértek tüzhelyeikhez. A mieink közül 100 holttestet találtak. Kladusban vannak még felkelők, kiket körülzártak. — A további menet alatt a csapatokat barátságosan fogadták, kisebb csetepaték is alig történnek. — A fölkelőktől elszedtek 2200 fegyvert, 2000 pisztolyt és nagy készletet, Hol az elszedett fegyvereket a szállitás nehézsége miatt nem lehetett tovább vinni, a Winchester-puskákat kivéve, megsemmisittettek. Rablócsapatok bőven vannak a tartományban s ezeket csak idővel lehet kipusztitni. A lakosok kevés élelmi készlettel rendelkeznek.

— **Bécs**, okt. 16. A külügyi ministerium és főparancsnokság közötti nézeteltérések a demobilisátióra nézve oly szembeszökők, hogy a katonai törzskarban általános változást, — vagy hadügyi és külügyi ministerium válságot lehet várni. A terveket a kettő közt nem lehet összeegyeztetni. A kormány a demobilisátióval politikai számitást akart tenni, de ebbe a főparancsnokság nem egyezhetik bele mert a katonaság leszállitása az eddig kivivott összes eredmények koczkáztatásával járna.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Holnap, pénteken a szinház zárva.

Szombaton, octóber 19-én

I. Bérlet 10. szám.

adatik:

ZSIDÓNŐ.

Nagy opera 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Két nagy góré kiadó.

Bővebbi tudósitást a Szücs Antal ur dohánytőzsdéjében.

(349.)

Haszonbérbe

kiadó, pallagi puszta elején, 20½ nyilas tanyaföld, épületekkel. Értekezhetni **Márton Lajos** tulajdonossal péterfiautcza 917 sz. a.

(380.)

Hirdetés.

Norinbergi és diszmüáru kereskedésembe egy 15—16 éves jó müveltségü ifjut gyakornoknak felveendek.

Debreczen, piacz-utcza 2144. sz.

Dáné István.

(374)

UJ SINGER VARRÓGÉPEK.

HOLVAY GYULA DEBRECZENBEN.

Mélyen tisztelt hölgyek!

Azon általános bizalom, mellyel árult varrógépeimre nézve több éveken keresztül megajándékozni méltóztattak, szives kötelességemmé teszi a tisztelt hölgyeket, következőre figyelmeztetni. A különböző varrógépek, jobb és csekélyebb, tartós és könnyebben kezelhető vagy könnyebben romolható szerkezettel birhatnak és a szerint fokoztatik becsük a háztartásban. A hosszas tapasztalás és a varrógépekre tett és feljegyzett megelégedései nyilatkozatok azon meggyőződésre hoztak, hogy jelenleg az **Uj Singer**-féle varrógépek mint európai és igy nem amerikai készitményüek, leginkább felelnek meg a czélszerüség, csinosság, tartósság és olcsóságnak. — Emlitett varrógépeknél, több nagy előnyök közt az alsó czérna felmotolása alkalmával a gépezetnek csak egy kereke jön mozgásba, mig a többieknél az egész gépezet müködik és igy a hamari kopásnak ki van téve; kezelésök könnyebb, járások zajtalanabb a többieknél, azonkivül pedig tetemesebben kevesebbe kerülnek, mint az eddigiek. Ezen kitünő és olcsó varrógépeket, melyek nálamnagy választékban kaphatók, a tisztelt debreczeni és vidéki hölgyeknek becses figyelmökbe ajánlom és kegyes bizalmokat továbbra is részemre kérem.

Mély tisztelettel

Holvay Gyula,

a varrógépek főraktárának tulajdonosa.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA I. K.

Debreczenben, főpiacz 1900. sz. a.

üveg, porczellán

és

lámpa gyári raktára.

Tisztelettel ajánlja a nagyérdemü közönségnek ujonnan érkezett és a legnagyobb választékkal berendezett: mindenféle **asztali, fali, függőlámpáit** és **csillárait**, s ahoz tartozó **mindennemü kellékeket** gyári árak és pontos kiszolgálat mellett.

Egyidejüleg van szerencsém a t. közönségnek, vendéglős és kávéház tulajdonosoknak: **üveg-, porczellán- és kőedény** áru raktáromat is szives figyelmébe ajánlani.

Rajzokkal is ellátott árjegyzékekkel kivánatra a legnagyobb készséggel szolgálok.

Tisztelettel:

Kaszanyitzky Endre.

(358.)

Üzletbeszüntetés végett

önkéntes végkiárulás.

Van szerencsém tudatnom, miszerint üzletemmel végképpen felhagyni, magamat elhatározván, az abban jelenleg létező vászon, rőfös és rövidáru czikkekből álló összes készletet, önkéntes végeladás utján, igen jutányos árban elárusitom.

Mire a t. cz. közönséget, tisztelettel meghivom

Kern Adolf,

czég alatti üzlettulajdonosa.

(305.)

Üzlethelyiség: főpiacz, tábornoki lakházban.

Tüzi-fa.

Az idény kezdeténél fogva, vasuti és homokkerti rakodó helyeimet különnemü

fiatal,

tökéletesen száraz

tüzi-fával, mégpedig:

TÖLGY- és VARGAFÁVAL,

bükk- és gyertyánfával

gazdagon ellátván, ajánlom azt a t. cz. közönségnek

mèltányos áron

és egyszersmind tudomására hozom, miszerint megrendeléseket ugy a nevezett rakodó helyeken tartózkodó felügyelőm által, mint közvetlen üzleti irodámbaa szivesen elfogadok és gyorsan foganatositok.

Berger Henrik,

Széchényi-utcza, 1771.

(364.)

Védjegygyel Ajánljuk védve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csász. kir. hadügyministerium, 8 felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói

csász. királyi szabadalmazott gyárának

legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,

kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelmeit.

KRAICZ GYULA

előbb **Ormós Ferenc**

norinbergi és diszmüáru főkiizlete

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát ur házában

a „BIKA“ szállodával szemben.

(Főraktár Bécsben, Szent Istvántér 3-dik szám alatt.)

Ajánlja dusan berendezett raktárát.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi augol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toiletthez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, británia ércz- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, ércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüstből, R. Ditmárféle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toilletthez: fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok keztyük esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8½ forinttól 20 forintig.

Kiadó tulajdonos: **Vértessi Lajos.**

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.